

Peticiju sa zahtevom da se zaustavi izgradnja brane na reci Vjosi potpisalo je 776 naučnika iz 46 zemalje. Reč je o jednoj od najvećih peticija u ovoj oblasti nauke koju su podneli naučnici i stručnjaci iz celog sveta.

„Vjosa, jedina divlja reka koja nam je ostala onako kako ju je stvorila priroda, jeste reka koju dugujemo našim budućim generacijama“, rekao je profesor Ferdinand Bego sa Univerziteta u Tirani.

„To je jedini spas za nas i za buduće generacije, koji će živeti u ovoj zemlji, da ispravimo svoje greške i oporavimo divlji rečni život i na drugim rekama u zemlji“, dodao je.

Planovima za izgradnju hidroelektrane na reci Vjosi godinama se protive lokalni stanovnici, lokalni i strani aktivisti za zaštitu životne sredine i grupe naučnika koji Vjosu smatraju poslednjom divljom rekam u Evropi, koja ne sme biti uništena branama.

Aktivisti za zaštitu životne sredine su 2017. godine odneli sudsku pobjedu koja je omogućila raskid ugovora o koncesiji za hidroelektranu Pocem. Međutim, vlada je 2017. godine odobrila novu koncesiju za izgradnju HE Kalivaci, u korist turskog Ayen-Alb i kompanije Fusha.

Krajem januara, kompanija Abkon, koju su osnovali Ayen-Alb i Fusha, predstavila je izveštaj o uticaju na životnu sredinu za hidroelektranu instalisane snage 111 MW.

„Izveštaj o proceni uticaja na životnu sredinu predstavljen je više kao karikatura, nego kao stvarna i ozbiljna EIA“, rekao je profesor Fritz Schiemer sa Univerziteta u Beču, na konferenciji za štampu u Tirani.

„Naš lični monitoring pokazuje veliku vrednost ekosistema Vjose. Potrebne su dalje studije u trajanju od 2-3 godine kao osnova za efikasnu EIA“, dodao je.

Protiv izgradnje brane na Vjosi je i profesor Klodian Skrame sa Politehničkog univerziteta u Tirani, koji ističe da je drugi potencijalni rizik seizmički.

„Budući da je ta lokacija područje velike seizmičke aktivnosti, postavljanje brane na Vjosi bila bi vrlo pogrešna odluka“, rekao je Skrame.

Peticija je upućena albanskoj vladi, i to premijeru Ediju Rami, ministru turizma i životne sredine Blendi Klos i ministarki za infrastrukturu i energetiku Belindi Balluku.

Potpisnici upozoravaju na opasnosti i posledice projekata hidroenergetskih brana na Vjosi, poput gubitka jedinstvenih ekoloških vrednosti, pogoršanja kvaliteta vode, deterioracije podzemnih voda, rizika od seizmičke aktivnosti, erozije obale itd.

Međutim, ni premijer, ni Ministarstvo turizma i životne sredine nisu bili spremni da prime peticiju. Umesto toga, u ime albanskog naroda peticiju je prihvatio predsednik Ilir Meta, koji je primio naučnu delegaciju u petak, 14. februara.

Tokom konferencije za štampu, svi eksperti su izrazili spremnost da podrže Vladu Albanije u

pogledu parametara standardizovane i ozbiljne studije o proceni uticaja na životnu sredinu, ističući da bi albanske vlasti trebale da pokrenu adekvatnu proceduru u vezi sa projektom Kalivaci.

Izvor: monitor.al, reporter.al